

Pääkirjoitus

Psykodynaamisesti suuntautuneiden psykoterapeuttien keskuudessa on pitkään vallinnut sekava ja hämmäntynyt tunnelma, joka alkoi, kun alettiin sanoa, että vain kognitiiviset psykoterapiat olisivat tieteellisesti tehokkaiksi todennettuja. Erilaisissa hoitosuosituksissa ne mainittiin usein ensimmäisinä, ja aina vanhoja menetelmiä ei edes huomioitu vaihtoehtona. Julkisella puolella psykiatriassa kognitiivisiin menetelmiin ryhdyttiin panostamaan voimakkaasti. Syntyi tilanne, jossa monet työntekijät kokivat tulleeensa lähes syrjityiksi vanhanaikaisen ajattelunsa takia. Olisi oltava uudenaikainen, päämäärähakuinen, nopea, tehokas. Hoito pitäisi suunnitella etukäteen diagnoosiin ja oirekuvaan perustuen ja toteuttaa määräaikaisena käsikirjan mukaan. Hoitopaketin toimittamisen jälkeen uusi potilas otetaan heti tilalle, jotta useampi pääsee hoitoon. Tarvitaan uusi lähete lääkäriltä, ennen kuin työryhmä arvioi, onko samaa potilasta aihetta päästää uudestaan sisälle. Tämä järjestelmä saattaa heijastaa organisaation tarpeita, ei aina niinkään potilaan. Potilaillehan on useimmiten sen laatuiset ongelmat, että ne vaativat pitkäjänteisen ja tarpeenmukaisen ajoittaisen tuen. Siihen kuuluu mahdollisuus takapakin sattuessaa päästä tukikäynnille saman työntekijän luo.

Kun sittemmin ilmeni, että psykodynaaminen psykoterapia pärjääkin tuloksellisuusvertailuissa, on vanhakantaisillekin psykoterapeuteille löytynyt paremmin työskentelytilaa. Ongelmallista uudessa psykiatriassa on koulutetun ja kokeneen psykoterapeutin kannalta kuitenkin se, että siinä yritetään häivyttää subjekti, yksilö, kun potilaalle valitaan hoitopaketti oireiden tai diagnoosin mukaan. Kokenut henkilökunta turhautuu, mikä johtunee persoonattomasta hoitoidologiasta ja siihen liittyvästä yleisestä ilmapiiristä. Diagnoosien määrittely, oireiden käsittely ja niiden manipulointi ei innosta. Se kiehtovuus, joka liittyy psykoanalyttiseen ajatteluun, tiedostamattomaan ja psyykkisen todellisuuden historialliseen monikerrostuneisuuteen puuttuu käytetyistä hoito-ohjelmista ja käsikirjoista. Jos työntekijä saa itse määrittää työnsä ja sen sisällön, niin kiinnostavampaa työtä ei ole olemassakaan.

Psykiatria on ollut pitkään vähiten haluttujen erikoistumisalojen joukossa, mikä saattaa johtua psykiatrian konkretisoitumisesta ja operationalisoitumisesta. On sanottu, että psykiatria heijastaa yhteiskunnan tilaa. Poliitikassakin on vallalla pragmaattinen trendi ratkoa ongelmat nopeasti insinöörilogiikalla ja siirtämällä katse eteenpäin sekä sivuuttamalla historiallisuus ja asioiden monimutkaisuus.

On selvää, että osa ihmisistä asioi mieluummin netissä kuin kasvokkain. Ja osa taas ei halua oikeasti ymmärtää itseään syvemältä. Hekin voivat kuitenkin tarvita apua, ja heille on hyvä olla jotakin tarjolla. Voi kuitenkin epäillä, onko netissä saatu terapia oikeasti kustannustehokkaampaa ja aktiivisempaa kuin vastaanotolla tapahtuva. Joukko suomalaisen psykiatrian keskeisiä vaikuttajia todistelee *Suomen Lääkärilehdessä* (2.9.2016) julkaistussa artikkelissa tutkimuksiin vedoten, että näin olisi. Kirjoituksessa myös herätetään kysymys hoitosuhteesta, jota ei perinteisessä mielessä ole, eli sitä ei tarvittaisi, tai se on automatisoitu. Ettäkö hoitosuhteen voisi automatisoida? Uskokoon ken haluaa. Väitettä nettiterapioiden erinomaisuudesta en kykene ymmärtämään muuten kuin siten, että kun ihmisillä ei ole vertailukohtaa, kyselyissä vastaa aina sama prosenttimäärä saaneensa apua tai olevansa tyytyväinen. Ihminen sopeutuu siihen mitä saa. Oma terapia, koti tai uskonto on hyvä. Jospa psykoanalyttikkojen vanha epäily siitä, että psykoterapian tuloksellisuutta on vaikea tai mahdotonkin tutkia, onkin osin aiheellinen?

Samat tahot, jotka johtavat kunnallista psykiatriaa sairaanhoitopiireissä, mielivät saada Kelan kuntoutusvarat käyttöönsä. Se merkitsisi subjektiivisen oikeuden saada psykoterapiaa sekä spesifin psykoterapiaa koskevan lainsäädännön ja rahoituksen lakkaamista. Kysymys on myös jokaisen yksittäisen psykoterapeutin, niin psykoanalyttisen kuin kognitiivisenkin, autonomiasta ja vapaudesta. Ilman niitä se, mitä pidämme psykoterapiana, on vaarassa muuttua edukaatioksi ja manipulaatioksi. Psykoterapeuttien psykopolitiittinen ja yhteiskunnallinen aktivoituminen on tärkeää. Tuomo Tikkanen on koonnut lehteen ajankohtaista tietoa tämänhetkisestä tilanteesta.

Martti Tuohimetsä
päätoimittaja